

G A I R S A S

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES ŠAVAITRASTIS
Hela ketvirtadieniai Redaguoja Matas Zujus
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiai \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: VA 3-4711

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone VA 3-4711

No. 31. KETVIRTADIENIS, RUGPIŪCIO-AUGUST 11, 1955 VOL.-METAI XXXIX

Dienos Pasirimai

Lith. Bibliog. Service
602 Harvey Street

Pereitą savaitę Genevoje prasidėjo U. S. ir komunistinės Kinijos atstovų konferencija belaisvių ir kitais reikalais. U. S. toje konferencijoje atstovauja ambasadorius Alexis Johnson, Kinija—Wang Ping-nan. Konferencijos atidarymo dieną, rugpiūčio 1-ą, raudonoji Kinija paleido 11 U. S. lakūnų, kuriuos apkaltinus šnipais išlaikė kalėjime pustrėčių metų. Konferuojant Genevoje, pasklido gandai, kad komunistinė Kinija ketina paleisti 40 amerikiečių civilių belaisvių, jei U. S. sutiks paleisti kiniečius studentus. Nepaisant U. S. atkartotinių pareiškimų ir užtikrinimų, kad visi studentai, kurie tik savo laisva valia panorėjo arba panorės grįžti, jiems jokių kliūčių nebuvo ir nebus daroma, Pekinas visvien ginčina, kad nevisi studentai išleisti. Kadangi U. S. ir komunistinė Kinija diplomatinį santykių neturi, tai Kinija pasiūlė abiejų šalių civilių reikalais rūpintis pasirinkti vieną iš neutralių šalių turinčių diplomatinį santykius su U. S. ir su komunistine Kinija.

Vakarinis pasaulis su nuostaba seka naujus komunistų "taikos" ofensyvos žygius. Rugpiūčio 1 d. komunistinė Kinija paleido 11 U. S. lakūnų; rugpiūčio 3 dieną Maskvos kontroliuojama Bulgarija prisiėmė pilną atsakomybę už numušimą Izraelio lėktuvo su kuriuo žuvo 58 asmenys; rugpiūčio 4-tą Sovietų Rusijos premjeras Bulganinas augščiausiam sovietui išdavė entuziastišką raportą apie keturių didžiųjų konferencijų Genevoje. Per daugelį metų Kremlius garsiai šūkavo apie taiką, vienok jo veiksmai visiškai nesiderino su žodžiais. Dėlto komunistams parodžius šokių tokių nuolaidų kai kuriais reikais, vakariečiai didesnio entuziazmo nerodo, statydami klausimą—ar čia raudonieji ištikro įeško taikingesnio sugyvenimo su nekomunistiniu pasauliu, ar tik pasirinko naujus būdus įgyti didesni pasitikėjimą, kad vėliau sekmingiau atsiektų savo piktus tikslus. Anksčiau ar vėliau jų planai paaiškės. Vakarų pasauliui nėra prasmės susizavėti komunistų mažomis nuolaidomis.

Premjeras Bulganin, raportuodamas augščiausiam sovietui apie Genevos konferenciją, pasiūlydavo prezidentui Eisenhoweri planą, kas link ginklavimosi mažinimo, įvedant orinę inspekciją sekti vieni kiti instaliacijas ir militarinę veiklą. Bulganinas tokį planą pavadino nerailišku, nes U. S. ir Sovietų Rusija turi tokias plačias teritorijas, kad jos gali bile ką nuslėpti. Toks Bulganino pareiškimas deputatų tarpe sukėlė juoko. Beje, kitą dieną pats Bulganinas mėgino pataisyti savo pareiškimą primindamas, kad ir Eisenhowerio planas yra svarstytinas.

U. S. 84-sis Kongresas išsikirsė atostogų. Demokratai vadai patenkinti ir giria peritos sesijos nuveiktus darbus. Republikonai tvirtina, kad sesija galėjo daugiau nuveikti, ypatingai priimt daugiau prezidento Eisenhowerio legislatyvinų pasiūlymų. Esant svarbiam reikalui, prezidentas turi galę sušaukt specialią Kongreso sesiją.

Rugpiūčio 21 dieną Nekalto Prasiidėjimo vienuolyne, Putnam, Connecticut, įvykis didelės naujosios kopyčios šventinimo iškilmės. Džiaugiasi seselės susilaukę naujos erdvesnės kopyčios, džiaugiasi jų nuosirdūs rėmėjai ir geradariai, džiaugiasi ir Amerikos lietuvių katalikų visuomenė nauju laimėjimu.

MIRĖ BAVARIJOS PRINCAS

Sternberg, Vokietija. — Rugpiūčio 2-ą mirė pretendentas Bavarijos sostan princas Ruprecht, 86 metų amžiaus. Vėlonis buvo populiarius žmonių tarpe ir pasižymėjo kaip Hitlerio ir jo nacių priešas. Kai 1944 m. liepos mėnesį sąmokslas prieš Hitlerio gyvybę neišdege, naciai suėmė jo žmoną princesę Antonie ir uždarė Buchenwald koncentracijos stovyklon; jų vyriausią sūnų archduką Albrechtą irgi areštavo. Pats princas Ruprecht du mėnesiu išsislapstė nuo gestapo ir pasidavė alijantų kareiviams Italijoje. Vėlonis mirė aprūpintas sakramentais ir palaidotas su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis.

Rusai—pirma kartą po 16 metų išleidižia turistus iš Didžiosios Britanijos ir kitų kraštų. Kelionė 15 dienų po Sovietų Sąjungą atsieina 378 dolerius. Beveik visos vietos birželio 30 d. buvo jau išpirktos. Ir šias keliones Sovietai stengiasi išnaudoti savo propagandiniams reikalams.

TROKO NELAIMĖJE ŽUVO 10 KAREIVIŲ

SEOUL, Korėja. — Rugpiūčio 6-tą troko nelaimėje žuvo dešimt U. S. 24-sios divizijos kareivių, kiti dešimt sužeisti. Trokas gabeno kareivius ir jų daiktus į Kimpo lėktuvų stotį, kurios kareiviai turėjo vykti į Tokyo poilsiu. Kimpo stotis yra tik 15-ka mylių į šiaurpiečius nuo Seoul. Važiuojant siauram tiltu trokas apsvirtė, nukrito upelį ir užsiedė. Aštuoni kareiviai žuvo vietoje, vienas mirė vežant ligoninėlį ir vienas mirė ligoninėje.

San Carlos de Bariloche mieste, Argentinoje, vyko tarptautinė universitetų vadovų konferencija, kurią suorganizavo Pasaulinė Universitetų Sąjungos Organizacija. Buenos Aires universiteto studentai joje atstovavo mūsų tautietė M. Simkutė. A. Neniškytė, baigusi Buenos Aires universitetą, gavo vaistininkės diplomą.

GELSENKIRCHEN, Vokietija. — Rugpiūčio 4-tą Dahlbusch anglies kasykloje dėl eksplozijos ir ugnies žuvo 41 darbininkas.

KĄ PASAKOJA GRĮŽUSIEJI IŠ SOVIETŲ SĄJUNGOS

Apie Sibire ir kitose Sovietų Sąjungos darbo vergų stovyklose esančius mūsų tautiečius naujų žinių parnešė ne tik vokiečių grįžusieji karo belaisviai ir civiliai internuoti, bet ir paskiausiai paleistieji iš ten austrai.

Neseniai į Vokietiją grįžęs Klaipėdos vokiečių H. Masuhr smulkiau papasakojo apie savo išgyvenimus. Nors ir teturėdamas tik 16 metų, jis buvo bolševikų apkaltintas, kad veikęs kaip partizanas, ir nuteistas 10 metų darbo stovyklos. Jo motina ir sesuo dar ir dabar nėra paleistos iš darbo vergų stovyklos prie Jenisjejaus upės. Bolševikai per tardymus Šilutės MVD centrinėje stengėsi išgauti kitų partizanų vardus ir pavardes. Paskum Šilutės posėdžio buvo sukvietas Sovietinės Lietuvos Respublikos augščiausiasis teismas, kuris 15 suimtųjų nuteisė sunkiomis bausmėmis. Du iš jų buvo pasmerkti mirti. Iš Vilniaus su kity 3,000 suimtųjų ešalonu buvo pasiųstas į Buchtevaning, prie Ramiojo vandenyno, priešais Sachalino salą, už 11,200 kilometrų nuo tėvynės. Ten suimtieji mirė kaip musės. Tik per pirmą žiemą iš 15,000 mirė 9,000. Iš ten daugelis suimtųjų buvo toliau siunčiami į aukso kasyklas arba į kitas darbo vergų stovyklas, kur žiemą temperatūra siekdavo iki 70 laipsnių šalčio. Po kiek laiko H. Masuhr buvo perkeltas į Chabarovską prie Mandžūrijos pasienio. Chabarovsko miestas, 1938 m. turėjęs tik apie 100,000 gyventojų, dabar jau išaugo iki 600,000. Jame dirbami tankai, traktoriai ir lėktuvai. Aplink miestą pastatytas tankus aerodromų tinklas. Apskritai, tiek Chabarovskas, tiek kiti didieji Rusijos miestai jos rytų pasieniais smarkiai verčiami karinėmis bazėmis, teigia H. Masuhr. Jis dirbo vienoje brigadoje drauge su lietuviu Juozu Vyskupaičiu ir japonu Ušumato. Ten pat buvo daug kinu.

1948 m. jis gavo pirmą laišką iš savo motinos. Ta taip pat nepasakojo, kaip partizanas pako- rė Petrelių burmistrą Starkutį ir likvidavo jo žmoną. Burmistras buvo vieną rytą rastas pakartas miške, o jo žmona—šalia negyva. Ir šiandien nieks nežino, kas tai padarė. Tačiau Starkutis buvo bolševikų saugumui nekaltai įskundęs daug vokiečių ir lietuvių, tarp jų ir tą patį H. Masuhrą. Todėl paskum partizanai už nekaltai įskundusius ir atsi-keršijo. Petreliai yra netoli Priekulės.

Grįžę austrų belaisviai pasakoja, kad šiuo metu Sovietų Sąjungos karo belaisvių stovyklose vyksta žymesni perkilnojimai. Iš garsiųjų darbo vergų stovyklų Europos Rusijos šiaurėje visi vokiečių karo belaisviai perkeltami į geresnes stovyklas. Išskyrus nuteistus ligi gyvos galvos, Vorkutos, Intos ir Uchijos anglies kasyklose ir pramonės centruose nebėsa jau užsieniečių darbo vergų. Viena iš tokių vokiečių karo belaisvių stovyklų yra prie Sverdlovsko, kur keturiuose atskirose būstinėse esą sutelkti apie 4,000 vokiečių.

Su paleistaisiais vokiečių karo belaisviais ar civiliais internuotais grįžo į Vokietiją ir dalis Klaipėdos krašto vokiečių. Ir su laikomais Sibire dabar Vokietijoje gyvenantieji jų artimieji gali susirašinėti jau laisviau lais- kais. Normaliai laiškas nueina į Sibirą per keturias savaites, o siunčiami oro paštu registruoti- net ir greičiau.

Siemet sovietai išleido visą eilę britų, skandinavų ir net vokiečių žurnalistu. Tačiau jų pas- kelbtaisiais aprašymais reiskia savo nepasitenkinimą gerai pa- bėgėlius, kaip tik ir siekiama palaužti egzilų veikėjų pasiprie- šinimą ir sukurstyti juos priglau- dusių kraštų gyventojus prieš pabėgėlius. Tai yra vienas iš bolševikinės veiklos tikslų, ryš- kiai atskleidžias, ką duotų bolše- vikų persamoji "koegzistencija". Tuo tarpu, kai vokiečiai kviečia laisvajį pasaulį padėti jiems at- gauti jų žemes rytuose ir visas jas sujungti į vieną Vokietijų valstybę, toli gražu ne visi iš jų, kaip parodo kad ir paskiausiai pasisakymai po atentato prieš Černaką, įstengia suprasti politi- nių pabėgėlių iš Rytų Europos likimą, kur jau tik ne jie yra kal- ti dėl susidariusios dabartinės situacijos, bet pirmo eilę ilgą laiką toj pačioj Vokietijoje siau- tėjės nacių režimas, kuris, susi- dėjęs su raudonaisiais imperialis- tais galutinę išvadą ir privedė prie jų tėvynių pavergimo. Saur- kiama ne prieš teroristus ir bolš- ševikus, bet kaip tik prieš tero- rinio režimo nekaltas aukas. Taip pat užmirštama, kiek pavyzdžiui kad ir mūsų tautiečiai, rizikuo- dami savo laisve ir gyvybe, yra padėję tiems patiems vokiečiams karo ir pokario metais.

Tačiau nepaisant to, kad Čer- nakas yra kritęs žiaurais teroro auka, ypač Bavarijoje vis dau- giiau girdėti balsu, kad užsienio- čiams nebūtų leidžiama jokia poli- tinė ir antikomunistinė veikla, bet jie traktuojami taip, kaip pa- vyzdžiui Šveicarijoje ar Švedij- joje. Tokių balsų tiek prieš pabė- gėlius, tiek prieš Laisvosios Euro- pos radiją ir kitas panašios rū- šies institucijas vokiečių spaudoje vis gausėja ypač Vokietijai atgavus suverenines teises. Bav- arų ministeris pirmininkas so- cialdemokratų veikėjas dr. Hoeg- neris per radiją įsėjo emigran- tų organizacijas, kad nepiktinau- dotų svečio teisių Bavarijoje. Drauge jis pagrasino, kad jas rei- kės griežčiau prižiūrėti. Politini- amis sąmokslininkams Bavari- joje. Tokių balsų tiek prieš pabė- pasisakė "Sueddeutsche Zeit- ung" ir kai kurie kiti vokiečių laikraščiai, nors kiti, kaip "Stutt- garter Zeitung" etc., nurodo, kad nacių siautėjimo metais tiek so- cialdemokratų pirmininkas Ol- lenhaueris, tiek tas pats Hoeg- neris ir visa eilė kitų vokiečių veikėjų taip pat buvo, kaip poli- tiniai pabėgėliai, prisiglaude svetur ir ten neatsisakė politinės veiklos. Uzsieniečių spauda ir ne vienas iš egzilų veikėjų reiskia tokius vokiečių balsais savo di- delį nepasitenkinimą, pažymėda- mi, kad tokie vokiečiai, matyti, nenori žinoti, dėl ko pabėgėliai yra Vakaruose atsiradę. Terori- niais veiksmais ir sustiprinta ko- munistine veikla, nukreipta prieš

TERORINĖS PRIEMONĖS PRIĖ EGZILŲ VEIKĖJUS

Kokių prieš egzilų politikus imamasi teroringų priemonių, ge- rai parodo kad ir Slovakų Tary- bos pirmininko Matušo Černako nužudymas Munchene. Sprogusios pragaro mašinos buvo už- mušti 3 žmonės ir apie 20 sužeis- ti. Černakas yra buvęs Tiso vy- riaisybės švietimo ministeris ir Laisvosios Europos siustuvo bendradarbis. Munchene jis lei- do laikraštį "Slobodne Slovensko" (Laisvoji Slovakija), kovo- jusį dėl laisvosios Slovakijos val- stybės atstatymo.

Š. m. birželio 17 d. Bratislavoj buvo baigta byla "prieš slovakų separatistus", kur vienas slova- kas buvo pasmerktas mirti, o vi- sa eilė kitų—kalėti ligi gyvos galvos. Byloj buvo smarkiai ap- kaltintas ir Černakas. Buvęs Slovakijos užsienio reikalų mi- nisteris Durčanskis per paskai- bėjimą su vokiečių telegramų agentūros DPA atstovu pareiškė, kad neseniai toj pačioj Bratisla- voj per slaptą posėdį Černakas ir keletas kitų slovakų veikėjų užsienyje buvo pasmerkti mirti už akių. Neabejojama, kad Čer- nakas yra kritęs komunistinio teroro auka. Jam, kaip vokiečių draugui, pareiškė savo pagarba visa eilė vokiečių veikėjų, tarp jų ir Bavarijos parlamento narys F. Gaksch, per birželio deporta- cijų minėjimą Ulme taip pat drauge su kitais vokiečių ir lie- tuvių kalbėtojais pasakęs smar- kią kalbą prieš bolševikus. I kapus vėlonį palaidėjo ir keli Bavarijos parlamento nariai. Slo- vakų Tautinei Tarybai dėl Čer- nako nužudymo pareikšta užuo- jauta ir mūsų laisvinimo veiks- nių vardu.

Dr. Webermanno tarpininkavi- mu ir lietuvių pakviesti turė- ti jame savąjį skyrių, kuris tu- rėtų duoti lietuvių literatūros pagrindinių srovų ir idėjų sin- tzę, turėtų lietuvių literatūrą jungti su pasauline literatūra, iš- kelti europinius lietuvių litera- tūros atžvilgius, duoti pačius svarbiausius lietuvių literatūros vardu bei veikalus, duoti chro- nologinių įvykių lentelę: veikalų atsiradimo, autorių ir mirimo datas. Darbas turi apimti 9-nius mašinėle rašytus puslapius ir chronologinę lentelę.

VLiko Informacinė Taryba šiuo reikalu kreipėsi į prof. A. Maceiną, prašydama, kad jis pa- ruostų minimąjį darbą. Prof. A. Maceina su tuo sutiko. Ta pro- gą tenka priminti, kad prof. A. Ma- ceina yra parašęs lietuvių lita- ratūros apžvalgą. Vienoje išli- tame austrų literatūros leksiko- ne "Die Weltliteratur".

Tarptautiniam žiristų kongre- se Atėnuose V. Sidzikauskas da- lyvavo viešosios teisės komisijos darbuose, o V. Rastenis—bau- džiamosios teisės, be to, figura- vo kaip liudininkas. Ta proga su visa eile įvairių kraštų teisininkų buvo užmegzti artimesni ry- šiai.

IŠ BREMERHAVENO lie- pos 2 d. išplaukė pirmas laivas su emigrantais ir JAV pagal pas- kiausią emigracijos įstatymą. Šia- me 1,250 pabėgėlių transporte ba- vo 9 lietuviai.

Fort Leonard Wood, Mo.— Rugpiūčio 4-tą American Air- lines Convair lėktuvu nelaimė- žuvo 30 asmenų, tarp jų 8 mote- rų vykių pamatų Sovietų Rusijai.

KANSAS CITY.—Rugpiūčio 7-tą farmoje atrado žiauriai nu- žudytos dviejų vaikų motinos, 34 metų amžiaus, Mrs. Wilma Allen palaikus. Ji dingo rugpiū- čio 4-tą. Nužudytoji yra turin- gų automobilių agento žmona.

OSLO, Norvegija.—Rugpiūčio 8-tą gautas pranešimas, kad So- vietų lėktuvo nelaimėje, įvyku- sioje netoli Voronežo, Ukrainoj, žuvo 25 asmenys, tarp jų norve- gių delegacija, kurią sudarė 10 moterų vykių pamatų Sovietų Rusijai.

Pavergtoje Lietuvoje

KAIP BOLŠEVIKAI MINI SUSOVJETINIMO PENKIOLIKTASIAS METINES

Bolševikai ir jų kvisinginiai pataikūnai stengiasi visokiais bū- dais įrodinėti, kad tik susovjetin- ta Lietuva "pražydusi ir pasie- kusi negirdėtų istorijoje laimė- jimų". Visi mūsų tautiečiai gerai ži- ną, kaip bolševikai klajosta tie- sa ir tautos valią. Ir dabar jie ren- gia visokias soclenktynes "15-sioms Tarybų Lietuvos me- tinės atžymėti", didžiulę dai- nų šventę, kur suvartyti per 30- 000 dainininkų ir šokėjų, apren- gi tautiniais drabužiais, turės vaizduoti džiaugsmą per jėgą ir dėkoti už jų pavergimą. Kadangi liepos 21-ji, kurią buvo numa- tytos centrinės bolševikų iškil- mės, buvo darbo diena, tai oku- puotos Lietuvos bolševikinė Mi- nisterių Taryba, kaip ji skelbia savo pranešime, tariamai "atsi- klaukusi žvelgdama į respublikos darbo žmonių pagėdavimus ir prašy- mus", nutarė nukelti "poilsio dieną" iš liepos 17 d. (sekmadie- nio) į liepos 21 d. Ir ši sukaktis panaudojama juo daugiau iš- spausiti okupantams visokių py- liausių ir pagal partijos įsakymą tariamą padėką pavergėjui.

Š. m. liepos 10 d. okupantų "Tiesos" vedamasis skirtas "bro- liškai tarybinių tautų draugys- tės" pavaizduoti. Iš tikro jame tiktai giriama partija, džiaugia- masis nesamais laimėjimais ir klajojant tautos valią, jos var- du mėginama reikšti okupantams padėką už Lietuvos nepriklausomy- bės sugriovimą, už krašto ge- rovės susmukdymą. Iprastiniais bolševikiniais demagoginiais ter- minais skelbiama, kad, esą, "per 15 metų lietuvių tauta, komuni- stų partijos vadovaujama, didžio- sios rusų tautos ir kitų broliškų tarybinių tautų padedama, neujų šlovinių nacionalinio, politinio ir ekonominio išsivystymo keliu. Tik išmintingo komunistų parti- jos vadovavimo dėka įsikūniję tai, apie ką amžiais svajavo liau- dis,—savo nacionalinės nepri- klausomos ir laisvos valstybės sukūrimas". Ir suprantama: bolševikai okupaciją vadina iš- laisvinimo, o pavergimą—"nepri- klausomos valstybės sukūrimu". Bet "oliau net ir ta pati "Tiesa", grasiina: "šventa kiekvieno patri- otioto pareiga aktyviai kovoti už nenukrypstantą partijos ir vy-

riausybės nurodytą gyvenimo li- niją... už ištikimybę Markso, Engelson—Lenino, Stalino vėlia- vai". Iš tikro, jei tik pavergtie- jai galėtų pareikšti tikrą, nesu- klastotą savo valią, tai tu oku- pantinių "Stalino vėliavų" pa- vergtoje mūsų tėvynėje neliktų nė žymės... Bent š. m. liepos mėn. 2 d. "Tiesa" Nr. 155, 1955, rašydama apie "Tarybinės Litu- vos penkioliktąsias metines", straipsnyje "I pagelbą agitato- riams" visai teisingai prisipažis- ta, kad be raudonarmiečių tankų tikrai nebūtų Lietuvos paverge. Apie tai po straipsniu pasirašė A. Smirnovas ir R. Žiugžda taip byloja: "1940 m. birželio mėne- si, Lietuvos darbo žmonės, komu- nistų partijos vadovaujami, Tary- bų Sąjungai broliškai padė- dant, nuvertė fašistinį Smetonos režimą ir paėmė visą savo kra- sto valdžią ir savo rankas". Tad kam tada bešnekėti dar apie "savanorišką išjungimą" ir tary- binių tautų šeimą, jei pagal Maskvos režisūrą viską atliko pilka ginklo pajėga...

"Tarybinės Lietuvos 15 meti- nių garbei" Puškino sode, esan- čiam Vilniuje Gedimino kalno papėdėje, skulptorius Vyšniaus- kas padarė Puškino biustą, Mi- kėnas dirba prie Cvirkai skirto paminklo, kuris bus pastatytas Cvirkos ir Komjaunimo gatvių sankryžoje, prie Dramos teatro numatoma pastatyti Daughviečio biustą. Kaune vad. "Kariškame istori- niame muziejuje" (taip pavadin- tas buvusis Karo Muziejus) bol- ševikai suruošė parodą, turinčią diagramomis, paveiksiais ir sta- tistiniais duomenimis pavaizduo- tų "respublikos pasiekimus per 15 metų"... Tos parodos žiūrė- ti varomos iš visur ekskursijos. Vilniuje š. m. liepos 8 d. buvo su įprastiniu bolševikiniu iškil- mingumu atidaryta "I-ji jubile- jinė moksleivių spartakiada, skir- ta Tarybinės Lietuvos 15-tos metinių garbei". Pasveikino ją bolševikinis švietimo ministeris Pupeikis, LKJS centro komiteto sekretorius Petkevičius ir kt. Prieš tai buvo pravesta "pirmo- ji moksleivių turistinė estafetė", skirta "taikai ir draugystei" ir vis—okupantų garbei...".

Elta

KOMUNISTŲ TARNAI

Prieš Ženevos konferenciją į Angliją buvo pasiūstas bolševiki- nių bažnytinis "vadų" delegaci- ja, su kuria taip pat nuvyko lat- vių evangelikų "arkivyskupas" G. Turrs ir estų—Kivits. Pabė- gėlių spauda rašo, kad ta jų ke- lionė taip pat turinti prisidėti prie "repatriacijos suaktyvinimo" ir gimtuosius kraštus". Šie bolše- vikiniai "pasuuntiniai" turi įti- kinti Vakarų pasauli, kad Pabal- tijo kraštų padėtis esanti norma- li, o tremtinių skelbiamieji apie juos pranešimai esą netikri. Į Skotiją buvo nuvykusis aštuonių asmenų delegacija, kurioj daly- vavo skelbiamas gudų stačiatikių metropolitu Pitirinis - Mniški, Maskvos stačiatikių akademijos rektorium Ružnickis ir kiti. Jie taip pat vizitavo "raudonąjį Can- terburio dekaną". Kad jų nejar- tų esant Sovietų agentais, deica- gatai nenakvoj Sovietų pasiun- tybiųbeje Londone. Bet ir britų spaudos daugelis juose įžiūri bolševikų pasiūstuosius "Trojos arklius".

Fort Leonard Wood, Mo.— Rugpiūčio 4-tą American Air- lines Convair lėktuvu nelaimė- žuvo 30 asmenų, tarp jų 8 mote- rų vykių pamatų Sovietų Rusijai.

CAMBRIDGE, Ohio. — Rug- piūčio 6-tą automobilių susitren- kime žuvo trys U. S. oro jėgų ka- ristikai, kiti trys sužeisti.

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY, published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išėina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna.

Raštas (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožūra. Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

KAIP SOVIETŲ SĄJUNGA LAIKOSI SUDARYTŲJŲ SUTARČIŲ IR ISIPAREIGOJIMŲ

1925 m. pasirašyta Turkijos-Sovietų Sąjungos nepuolimo sutartis; TSRS šios sutarties atsisakė 1945 m.

1926—Afganistano - Sov. Sąjungos nepuolimo sutartis; 1940 m. TSRS priverė Afganistaną perleisti jai kai kurias pasienio sritis.

1926—Lietuvos - Sov. Sąjungos nepuolimo sutartis; TSRS Lietuvą 1940 m. užgrobė ir jėga įjungė į Sov. Sąjungą.

1927—Irano - Sovietų neutralumo sutartis; tačiau TSRS Antrajam karui pasibaigus atsisakė atitraukti savo kariuomenę iš Irano.

1929—TSRS išskilmingai pasmerkė karą, tam efektui sustiprinti pasirašydama atitinkamą protokolą su Estija, Latvija, Lenkija ir Rumunija; 1939 m. TSRS prisijungia Rytinę Lenkiją, o 1940 m. užgrobia Estiją ir Latviją.

1932—Suomijos - TSRS nepuolimo paktas; TSRS 1939 m. užpuola Suomiją.

1932—pasirašoma Lenkų - T. S. R. S. nepuolimo sutartis; 1939 m. TSRS užpuola Lenkiją.

1932—Estijos - TSRS nepuolimo sutartis; TSRS 1940 m. prisijungia Estiją.

1936—tarp TSRS ir Kraštutinės Mongolijos paskelbiama draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartis; tačiau tą sutartį Sovietai panaudojo ir Kraštutinę Mongoliją infiltruoti savo agentus. 1945 m. Kr. Mongolija "savo noru išsižada" bet kokios autonomijos.

1936—TSRS tampa Komiteto nesikišti ir Ispanijos vidaus civilinių karų, tais pačiais metais TSRS siunčia ispanų komunistams ginklus ir karą medžiagą.

1937—Kinų - TSRS nepuolimo sutartis; 1945 m. Sovietai apilpėšia Mandžūrijos pramonę.

1939—Estų - Sovietų draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartis; TSRS 1940 m. įvykdo Estijos aneksiją.

1939—paskelbiama Latvijos TSRS draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartis; 1940 m. TSRS prisijungia Latviją.

1939—paskelbiama Lietuvos TSRS draugiškumo ir savitarpinės

pagelbos sutartis; 1940 m. TSRS jėga prisijungia Lietuvą.

1941—Jugoslavijos - TSRS nepuolimo sutartis; TSRS, praėjus mėnesiui laiko nuo sutarties pasirašymo, nutraukia diplomatinis santykius su Jugoslavija.

1942—paskelbiama tarp TSRS ir lenkų vyriausybės Londone santarvė; TSRS tą susitarimą sulaužė 1942 m., remdama marionetinę Liublino vyriausybę.

1942—Anglų - Irano - TSRS žeidžia atsisakydama atitraukti Antrajam karui pasibaigus sovietinius dalinius.

1943—TSRS paskelbia esant likviduotą Kominterną; 1947 m. TSRS paskelbia esant įkurtą Kominformą.

1943—skelbiama Čekų - TSRS draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartis; 1948 m. įvykdomas TSRS remiamas valstybės perversmas, Čekoslovakija pavertė sovietine marionete.

1945—Kinijos - TSRS santarvė; sudarė šią santarvę su Kinijos nacionaline vyriausybe, Sovietai tuo pačiu metu ginkluoja kinų komunistus.

1945—Lenkų - Sovietų santarvė; 1947 m. komunistai pagrobė valdžią Lenkijoje, paversdami nepriklausomą valstybę Sovietų satelitu.

1946—Sovietai skelbia Jungtinės Tautos turį tik taikių tikslų, kuriuos dėsto Vyšinskis, Gromyko, Malikas; TSRS vykdo Berlyno vakarinių sektorių blokadą ir net diplomatiniais kanalais remia agresiją Graikijoje, Kinijoje, Indokinijoje ir Šiaurės Korėjoje.

Šiuos duomenis, ko verti Sovietų pažadai laikytis pasirašytųjų sutarčių ir išskilmingai sutartų tarptautinių isipareigojimų, rasime skelbiamus ir komentuojamus visame laisvajame spaulyje jo spaudos ir radijo. Jie tiksliai parodo, ko galima tikėtis ir iš galimų ženevoje su Sovietais susitarimų. Pavergtosios tautos, tarp jų ir mūsų, kritisi vieną iš pirmųjų sovietinio imperializmo aukų, savo likimą išpėja laisvajai pasauli, kad nesiduotų Sovietų apgaunamas, bet būtų vieningas ir kietas bekovodamas už savo saugumą ir pavergtųjų išlaisvinimą.

PUTNAMO KOPLYČIA SVENTINAMI

PUTNAM, Conn.—Gyvenimas nestovi vietoje, ypač lietuviškasis. Naujosios Anglijos gyvenimas. Visi kuriasi, plečiasi, statosi,—taip, ir seselės lietuviškos Putname. Jų sodyboje jau išaugo nauja kopyčia.

Tos kopyčios joms reikėjo, nes išsiplėtė jų darbai. Čia vasarai suvažiuoja šimtinė mergaičių. Mokslo metais gyvena bendrabučio jaunimas. Čia atvyksta iš artimųjų lietuvių kolonijų atskiros grupės mergaičių ir moterų atlikti uždarų kolektyvų.

Kopyčios fondo vaju buvo pradėtas prieš 5 metus, o pati kopyčia pradėta statyti prieš du metus. Dabar ji beveik baigta, ir rugpjūčio 21 dieną bus iškilmingas pašventinimas. Suvažiaavę iškilmes. Tamstos turėsite progos pamatyti, kas padaryta. O padaryta viskas naujai ir lietuvių rankomis bei aukomis.

Putnamo Marijos statula iš marmuro. Kopyčios altorius puošiasi stilingu dailininko Varnelio projektuotu ir skulptoriaus Mazičiaus įvykdytu kryžiumi. Už jo ant sienos išpiešti Kristaus Kančios ženklai. Tai yra labai būdinga lietuvių liaudies religiniam menui, kuriame prie kryžiaus dedami įvairūs atskiri kryžiaus kančių simboliai. Žodžiu, naujoji kopyčia bus ypatingas lietuviško religinio meno paminklas ir religinių Lietuvos šventovių vaizdas.

Si kopyčia pastatyta Amerikos lietuvių aukomis, prisidedant ir kitų kraštų lietuviams. Ankotųjų eilė buvo didelė ir kokių aukos tikrai gausios: vieni, garbės fondatoriai, aukojo po \$1,000.00, kiti, fondatoriai, po \$500.00, dar kiti—po 4, 3, 2 ar šimta dolerių. O kiek buvo tokių, kurie skubėjo prisidėti bent kuklesniais aukomis. Auokotojai, rodos, atliko savo pareigą. A. l. k. garbingai, ir už tai jiems didelis ačiū.

Tačiau kopyčios statybos fondas ir seserys dar turi vieną rūpestį. Pilnam kopyčios užbaigimui dar trūko keliolikos tukstantų ir juos reikėjo iš visur suskolinoti. Ir jeigu ši skola liks slėgti seselių pečius, be abejo, kopyčios šventinimo diena nebus tokia džiugi. Dėl to laukiam naujų aukotojų, kurie paskutiniu momentu ištietų savo duosnią ranką. Norime tikėti, kad tokių dar atsiras—ir iš anksto jiems dėkojame.

Visus aukotojus, ju šėimas ir kas visus lietuvius kviečiame ir kopyčios šventinimo iškilmes—rugpjūčio 21 d.—sekmdienį. Iki pasimatymo Putname.

N. P. Seserų Vienuolyno Statybos Komitetas

15 SOVIETINĖS OKUPACIJOS METŲ

Per lietuviškasis radijo valandėles buvo plačiai nušviesti prieš 15 metų komunistų siautėjimai Lietuvoje, čekistų vykdyti lietuvių veikėjų suimnėjimai, bolševikų terorinės priemonės ir, suklustojus lietuvių tautos valią, pagal Maskvos direktyvas pravesta vadinaamoji "liaudies seimo" rinkimų komedija, taip pat "patenkintas" tariamai savanoriškas "prašymas", kad okupantai priimtų Lietuvą ir "tarybinių tautų šeimą".

S. m. liepos 5 d. suėjo lygiai 15 metų, kai buvo paskelbti rinkimai ir "liaudies seim". Lietuvoje patys žmonės matė, kaip komunistai tyčiojosi iš laisvų rinkimų ir rinkėjų. Tai paskiau paliudijo ir laisvėje atsidūrę buvusieji "seimo" nariai dr. Garanus, artistas Kačinskas, L. Dovydėnas. Paskiausia paskelbtuose rašytojo L. Dovydėno atsiminimuose pasakojama, kaip bolševikai atsigabeno iš Maskvos specialios balsams mešti urnas, kuriose įmestieji balsai tam tikros mašinos buvo sudėstomi iš eilės. Tiksliai atžymėję balsavimus, tuo būdu bolševikų saugumas žinojo, kas balsavo prieš okupantus ar metė "Melchiorą Putele", ir paskum juos pradėjo suimnėti. Apie tas specialias urnas težiunojo tik patys komunistų partijos patikėtiniai ir bolševikinis saugumas. Galimas dalykas, kad ir dabar tokios bolševikinės spec. urnos balsams dėti tebevertojamoms Lietuvoje. Bolševikai jau 24 val. anksčiau, negu iš tikro balsavimo duomenys buvo oficialiai "suskaiciuoti", balsavimo rezultatus paskelbė Londone. Bet tai jiems—įprastas dalykas. Laisvasis pasaulis puikiai žino, kad lietuvių tauta niekad neatsisakys, nepaisant, ką bešnekėtų Palec-

kas ketvirtį metai nudažyti vartojant 1,000 galionų dažos. Po kupolos yra daug statulų garšiausių Amerikos vyru, ant sienų daug istorinių paveikslų. Prie Kapitoliaus koridorių yra apie 435 kambariai, restoranai ir virtuvės, raštinės reikmenų krautuvelės, biliety ir bankų įstaigos, gydytojų kabinetai, etc.

Vieta aplink Kapitolių laikraščiai mėgsta vadinti "The Hill".

kaip norėdama spręsti savo gyvenimą. Amerikos Balsas iš Muncheno net pacitavo į juosteles prieš 15 metų užrašytus J. Paleckio ir kitų pareiškimus, kaip tie gyrė čekistų siautėjimą, stengėsi pateisinti lietuvių suimnėjimą, įrodinėdami, kad okupantai esą lietuvių draugai. Per Amerkos Balsą iš Washingtono buvo plačiai atpasakoti Dekanozovo, Stalino, Molotovo ir kitų patikinimai bei oficialūs pareiškimai, kuriuos netrukus paskum je patys begėdiškiausiai sulaužė. Amerikos Balsas iš Washingtono plačiai pacitavo Sovietų vadų, ypač Molotovo, pareiškimus V. Krėvei-Mickevičiui. I Krėvės pareiškimą, kad Lietuva niekad nesutiks išsižadėti laisvės ir nepriims laisvą valia sovietinės santarvos, Molotovas su visu brutalumu atkirto, kad turės būti taip, kaip norės Sovietai. Ir taip bus visuose kraštuose: arba jie turės priimti Sovietų diktatą, arba bus sunaikinti. Užgrobdami Pabaltiję, Sovietai tik įvykdė seną imperialistinę carų svajonę. Molotovo žodžiais tariant, visos trys Pabaltijo valstybės, tarp jų ir Lietuva, turi—nori ar nenori—įeiti į sovietinių tautų šeimą. Snieckus ir kiti, anksčiau kalbėję kitaip, melavo, kaip ir dabar tebe meluoja toliau, mėgindami kalbėti pavergtosios lietuvių tautos vardu, nors ir neturėdami tam jokios teisės.

PLANUOJAMA PADIDINTI JAV SOSTINĖS KAPITOLIŲ

Po 92 metų be svarbesnių architektūrinių pakeitimų, prezidentas Eisenhoweris ir Atstovų Rūmai dabar rekomenduoja padidinti sostinės kapitolių, kad kongresmenams būtų daugiau vietos ir kad kupola būtų padalinta. Toks padidinimas parūpintų net 42 naujus kabinetus kongresmenams, du didelius išklaušymams kambarius ir kitą restoraną.

Jau 1860 m. Kapitoliaus architektas reikalavo pakeitimų. 1905 m. 40-pėdų paailginimas buvo pasiūlytas. Ir pats Eisenhoweris kalbėjo apie šį padidinimą, kada jis pasiūlė planą. Daugelis žmonių mano, kad Kapitolių, kaip jis dabar stovi, yra neužbaigtas. Kiti, istoriniai sumetimais, nenori jokių pakeitimų.

Dabartinis pastatas buvo pastatytas išpildyti Jurgio Washingtono pageidavimą turėti gražų, kuklų ir patogų kapitolių. Pirmieji planai buvo gydytojo dr. William Thornton. Įteikdamas

planą jis laimėjo \$500 ir plotą žemės. Bet Washingtonas ir Jeffersonas (kurio planai buvo vartojami pastatyti jo puikų namą Monticello, Virginijos Universiteta ir Virginijos (valstišką Kapitolių) prisidėjo prie Kapitoliaus pastatymo, kuris iš lėto kilo.

Washingtonas įdėjo kamininį akmenį 1793 m. su iškilmingomis ceremonijomis. Pradžioje abi svarbesnės Kapitoliaus dalys buvo sujungtos mediniu takeliu. Po 1812 m. karo, kada britai pasitažė sudegino, jungtama rotunda buvo pridėta.

Civiliniame kare Senato ir Buto kambariai buvo kareivinė Unijos kariuomenės pirmiems savanorių daliniams. Rūsų (sklepe) Georgetown kepyklų miltai buvo slepiami, o viršų darbininkai statė naują, augštą kupolą. Thomas Crawford Romoj užbaigė jos Laisvės Stovyklą 1863 m. Šią 9,000,000 svarų "kabančių kupolą" išlietos geležies reika-

kas ketvirtį metai nudažyti vartojant 1,000 galionų dažos. Po kupolos yra daug statulų garšiausių Amerikos vyru, ant sienų daug istorinių paveikslų. Prie Kapitoliaus koridorių yra apie 435 kambariai, restoranai ir virtuvės, raštinės reikmenų krautuvelės, biliety ir bankų įstaigos, gydytojų kabinetai, etc.

Vieta aplink Kapitolių laikraščiai mėgsta vadinti "The Hill".

Magdalena Vinkšnaitienė

LAISVOJI LIETUVIŲ IR BOLŠEVIKINĖ SPAUDA

Nors ir keista, bet taip yra: svetur, laisvojo pasaulio šalyse, išėina daugiau lietuvių periodinių leidinių, negu Sovietų pavergtoje Lietuvoje. Dar daugiau: Sovietų okupuotoje Lietuvoje dabar nėra nė vieno tikro lietuviško laikraščio, nes leidžiamieji komunistiniai laikraščiai tarnauja ne Lietuvos ir ne lietuvių tautos reikalms, bet Maskvai.

Gal ne visi mūsų tautiečiai, o ypač priaugantieji karta, bežino, kokia plati yra laisvojo pasaulio lietuvių spauda. Daugiausia lietuviškų periodinių leidinių išėina Šiaurės Amerikoje, būtent—arti 60. Apie 20 eina įvairiuose kituose kraštuose, kaip Vakarų Vokietijoje, Anglijoje, Pietų Amerikoje, Australijoje.

Lietuvių Bibliografinės Tarnybos JAV-se duomenimis, 1955 m. laisvojo pasaulio lietuvių periodinės spaudos leidinių suregistruoti 94. Du stambiausi lietuvių laikraščiai išėina JAV-se. Tai dienraščiai "Draugas" ir "Naujienos". Nors jų vienas yra katalikiškos krypties, o kitas socialistinės, tačiau abu be jokių kompromisų pasisako Lietuvos laisvinimo klausimais, kaip ir visi kiti lietuvių laikraščiai.

Visa eilė savaitraščių, kurių kai kurie eina jau per pusimtį metų, rašo ir politikos, ir kultūros klausimais. Štai didieji laisvuju lietuvių savaitraščiai: "Sandara", "Keleivis", "Darbininkas", "Dirva", "Garsas", "Tėvynė", "Laisvoji Lietuva", "Amerikos Lietuvis", "Vienybė", "Saulė", "Rytas". Dar daugiau Amerikoje išėina žurnalai. Pats stambiausias iliustruotas žurnalas—tai Los Angeles leidžiamas "Lietuvių Dienos". Tokį kultūringai leidžiama žurnalą kažin ar berasime visoje Sovietų Sąjungoje. O kiek dar kitų: "Aidas", "Ateitis", "Margutis", "Darbas", "Tėvynės Sargas", "Lietuva", "Literatūros Lankai", "Gabijs", "Religinio turinio žurnalų taip pat gausu: "Lux Christi", "Laiškai Lietuviams", "Kristaus Karaliaus Laivas", "Šv. Pranciškaus Varpelis", "Svytyrys", "Dievo Karalystės Žinios", "Jaunimo Raktelis", "Evangelijos Žodis", "Mūsų Sparnai", "Žvaigždė" ir kiti.

O štai eilė specialių žurnalių: lietuvių karių žurnalas "Karys", "Technikos Žodis", "Muzikos Žinios", "Giriš Aidas", "Moterų Dirva", "Amerikos Lietuvių Filatelistas"; bibliografinis žurnalas "Knygu Lentyna", tautosakos ir tautinių šokių žurnalas "Viltis", lietuvių skautų žurnalai "Mūsų Vytis" ir "Skautų Aidas"; jaunimo žurnalas "Vytis", teisininkų žurnalas "Lietuvos Teisininkas". Visi tie žurnalai eina Amerikoje.

Kanadoje leidžiami du stambiai savaitraščiai—tai "Tėviškės Žiburiai" ir "Nepriklausomoji Lietuva". Anglijoje išėina du savaitraščiai: "Europos Lietuvis" ir "Laisvųjų Draugas". Be to, Anglijoje leidžiami ir du žurnalai: "Santarvė" ir "Žibintas". Vokietijoje eina žurnalai "Tremtis", Mažosios Lietuvos leidžiamas "Keleivis", "Jaunimo Raktelis", neskaitant stambiu ELTOS biuletenį lietuvių, vokiečių ir italų kalbomis. Brazilijoje, Argentinoje, Kolumbijoje, Venesueloje ir net tolimojoje Australijoje—visur išėina lietuviškų laikraščių, kurie skleidžia viso pasaulio lietuviuose tėvynės išlaisvinimo viltį. Kiekvienas liasuvių lietuvių laikraštis turi skyrių, kuris vadinas "Pavergtoje Lietuvoje" ar "Pavergtoje tėvynėje". Tuose savaitraščiuose, dienraščiuose ar kituose periodiniuose leidiniuose daug rašoma apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje, spausdinami atsiminimai iš buvusio karo dienu bei bolševikinių kėlėjimų, pagerbiami nusipelnę veikėjai, svarstomi ateities klausimai.

Bolševikai girtasi savo žurnalais, tačiau juose iš tikro nėra nei kultūros, nei kūrybos, o tik pasityčiojimas iš žmogaus, kad jis negali taip gyventi, kaip jo viršininkas raudonasis buržujs, koks nors MVD ar partijos veikėjas, koks nors bolševikinis padoraus lietuvių edikas.

Bolševikai daug kalba apie laisvę, tačiau kai jie kraustėsi iš Austrijos—austrai gatvėse pradėjo šokti Strausso valsą, džiaugdamiesi pasidare laisvi. Bolševikai išradę iš draugu per savaitę padaryti priešus. Taip atsitiko su austrais, taip yra su visais, kas tik pats pamato bolševizmą.

ATĖJO SIAUBAS...

Vasaros dienos rūsčiai aptemo... Sirdis krūtinėje krūpčiojo, blaskė... Atėjo siaubas Lietuvos žemėn. Toks baisus—krauju apsitaskęs.

Ir sustingęs nerimas žmonių veiduose. Piemenėliui nutrūko dainelė. Kam pasiskūsi, kam pasiguos? Jau sulaužė pakelėję smūtkelį.

Plaukia Nemunas dūsaudamas lirik marių, Bangos neša senutės sielvartą: Už ką jos sūnų artoja išvarė... Už ką jai dienos taip sūriai apkarto...

Ir ramunė sukniubo prie kelio Po sunkia atrių dulkių našta. Kazkur rauda našlaičiai vaikeliai: Nuo jų motina žiauriai atplėsta.

Kai sviro sunkūs žiedai pinavijų, Nuslėmė vnyšnos savo žiedą baltą. Tikstančius brolių iš namų išvijo Vergijon—į Sibirą Šaltą.

Per Lietuvą eina vasara vėliai Ir ant pilko dirvono sustoja Ir klausia ją vieniši vnturėliai: Kada gi sugrįš eia artojas?

VASAROS NAKTIS

Sidabro tvenkiny pabudo keistos gėlės: lėtai praviro dideli, balti žiedai, ir suposi viršum gėlmės, kaip vėlų rugpjūčio vakarą sušvitusių augštai, juodam dangų, pavargusių didžiulių žvaigždžių šalti, lediniai atspindžiai.

Jos suposi visai, visai lėtai... jos žaidė sidabro tvenkiny viršum juodos gėlmės... Per taures ritosi lašai, kaip žvaigždės, ir per lapus vanduo, kaip tolina giesmė.

Aš nežinau, šiandieną kas aidėjo: galbūt vanduo, galbūt rugpjūčio žvaigždė erdvėje. Arba galbūt žmogus iš lygumų atėjęs, nustebintas keistų žiedų tvenkinyje, ir liūdintis, kad tuoj ateis ruduo ir visa mirs, galbūt jisai stovėjo kur nors juodam šakų šešelyje ir verkė mirusios dienos.

Henrikas Nagys

ELTA

Prelatas J. Balkūnas iš Brazilijos vyko į Urugvajų, Argentiją, Peru, Čili, Kolumbiją ir Venesuelą, kur lankė lietuvius ir susipažino su jų gyvenimu.

Sveicaru-Lietuvių Pagelbos Komitetas, kuriam vadovauja Thoma, ruošia smarkia propagandinę akciją pabėgėliams padėti.

O kaip yra pavergtoje Lietuvoje? Visi žino, kiek verta yra bolševikinė spauda. Sovietiniai laikraščiai yra nuobodžiausi visame pasaulyje. Juk ir Lietuvos gyventojai tik prievartai ibrukamas sovietinis laikraštis. Laisva valia niekas jų neskaitytų. Sovietų Sąjunga yra vienintelis kraštas, kur laikraščiai nedaro jokios pažangos, kaip kitur. Atskleisk Vilniaus "Tiesą", išleista prieš 10 ar 15 metų,—joje ta pati misrainė, kaip ir dabar. Ir patys sovietiniai vadai netiki savosios komunistinės spaudos skėmningumu, nes, tikromis žiniomis iš Maskvos, pastaraisiais pora metų Sovietų teritorijoje buvo sustabdyta 1,200 laikraščių. Kasmet vis po 600, arba kasdien užsidarė bemaž du laikraščiai. 1954 m. užsidarė net 700 sovietinių laikraščių. Okupuotoje Lietuvoje, kaip žinoma, be tų kelių Vilniaus laikraščių, merdi dar keliolika rajoninių laikraščių. Kai kur vietiniai vykdomieji komitetai tų rajonų laikraščių redaktoriaus išvarė į laukus žemės ūkio darbų dirbti, dėl to paskiau kilo skandalas. Bet ir tie laikraščiai, kurie Klaipėdoje, Sialuovose, Panevėžyje ar kitur dar tebeina, tik atgrumuluoją, ką spausdina "Pravda" ar "Tiesa". Kas Lietuvoje turi radiją, girdi, kaip centro tiems laikraščiams kasdien diktuojami ilgiausi straipsniai. Galėtų uždaryti ir "Tiesą".

Komunistai, kalbėdami apie darbo žmonių išnaudojimą kapitalistiniuose kraštuose, meluoja per akis. Laisvoje šalyse, lygiai kaip ir Lietuvoje laisvės metais, laikraščio ledimas ir jo personalo sudarymas buvo glaudžiai susijęs su skaitytųjų tinklu. Sovietuose yra priešingai. Jų laikraščiai prievartai brukami darbo žmogui, kad tuo būdu galėtų iš dirbančiojo daugiau išspausiti pinigų milžiniškam propagandos aparatui apmokėti. Dirbantysis sunkiai uždirbto pinigų negali panaudoti tik savo būčiai pagerinti: jis privalo paklusti komunistų partijos direktyvoms ir uždarbio dalį skirti apmokėti sovietinei propagandai.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba kreipėsi į laisvosios spaudos gynėjus angliška paruostu leidiniu "Are You for Freedom?", kuriuo laisvojo pasaulio politikus, spaudos žmones, leidėjus ir kitus kvietė padėti suplėtyti tylos geležinę uždangą, kuri norima paskandinti užmaršty visą lietuviškosios spaudos reikalą. Leidinyje nušviečiama lietuvių spaudos istorija, jos darbo sąlygos carinės Rusijos, Lietuvos nepriklausomybės ir dabartinės sovietinės okupacijos metais.

Nepriklausomaj Lietuvių spaudoje buvo pasiekusi augštą lygį—tada ejo 157 periodiniai leidiniai, iš jų 19 dienraščių ir 36 savaitraščių. Tuo tarpu bolševikai, okupavę Lietuvą, po poros dienu perėmė visų leidinių kontrolę, ir ju daugamas buvo visiškai uždaryti. Po poros savaitių nebeliko nė vieno laisvo lietuviško spaudos organo. Tiesa, ir šiuo metu okupuotoje Lietuvoje leidžiama lietuviškai per 90 laikraščių, bet tai tėra tikrai partijos ir komunistinės vyriausybės leidiniai, kurie nieko bendro neturi su lietuviais.

Dabartinė lietuvių spaudos padėtis yra nepalyginti sunkesnė, negu buvo prieš 50 metų caro Rusijos reakcinių pačiais didžiausiais siautėjimo metais. Teko smarkiai nukešti ir Lietuvos žurnalistų Sąjungai—apie trečdalis jos narių dingo sovietiniuose kėlėjimuose ar Sibire, ir tik nedideliai pavyko pasprukti į laisvę. Šiuo metu Sąjunga turi 162 aktyvius narius, kurių 56 sudaro senieji žurnalistai veteranai dar iš Lietuvos. Visi jie su laisvajame pasaulyje einančiais lietuvių periodiniais spausdiniais kovoja dėl savojo krašto nepriklausomybės atstatymo ir visų žmoniškųjų laisvių grąžinimo. Vieną iš tų laisvių sudaro taip pat spaudos laisvė, dėl kurios tarti žodį LŽS valdybos pakviesti ir laisvojo pasaulio spaudos žmonės.

ELTA

THE EARLY FORMATIVE PERIOD OF LITHUANIAN HISTORY

OWEN J. C. NOREM, D. D.

The question, where did the Lithuanian nation come from, is not easily answered. Apparently they were well established in their home on the Baltic Sea and in the basin of the Nemunas river at a very early year. Some historians believe that the Lithuanians had arrived at this land, which we shall call Lithuania Greater and designate as the territory lying between the Daugava river on the north and the Bug river on the south, extending eastward to the Dnieper river, as early as the year 1500 B.C. Those who hold to this theory perhaps explain early contacts with Scythian, Greek, Finnish, and other peoples. They would point out that the Lithuanian language bears unmistakable likeness to the ancient tongues such as the Sanskrit, early Greek, and the Indian Veda literature. Certain similarities of worship and custom can be faintly traced in the Lithuanian literature and other early data.

There are those who say that such evidence is flimsy at best and prefer to believe that the Lithuanian tribes are an outgrowth of the indigenous peoples of the Baltic region. The archaeologists who tell us that ancient peoples lived in the Nemunas basin as early as the year 10,000 B.C., will perhaps favor the theory that present day Lithuanians are an admixture of several strong nations who were able to endure the rigors of early existence and the march of time. One thing is certain, the thread of evidence is rather dimly followed at the present time and much of the evidence purporting to be history is mixed with legend.

Some historians, such as H. C. Wells and others, merely refer to Eastern Europe of the year 1500 B.C. as being inhabited by Finnish and Scythian peoples. They would perhaps opine that in the movement north of the so-called Nordics, the Lithuanian nation found itself in the wake of early Scandinavians and pushed against the Germanic hosts of the west and the Finnish peoples of the north. One fact is apparent, great movements of peoples did take place and migrations left their impress much after the manner of the glacial movements.

It is a pity that great chroniclers were lacking during this period or, if they did exist, that their recordings are wanting. It is difficult to rely upon vogue sources and expect a well knit account. Some writers have followed this course and tell us that the Lithuanian tongue itself is proof that the early Greeks were either friends or relatives of the Lithuanians. It is pointed out that certain agricultural practices of the Scythians were well known to the early Lithuanian tribes. Some believe that the Lithuanians had contacts with Cretans, Lydians, Tracians, and other tribes of the early period of history.

They direct our attention to the famous collection of Lithuanian folksongs known as the Dainos and filled with very interesting material. One expression refers to the Lithuanian maid exclaiming: "Siuntė mane motinėi į Dunojų vandenėlio."

Translated this means: "My mother had sent me for water from the Danube." Is this reference to water from the Danube indicative of an early Lithuanian settlement adjacent to the Macedonian people? We shall have occasion to refer frequently to the Lithuanian Dainos, for these ancient sagas tell us much about early Lithuanian life and reveal, in measure, the great soul of the nation.

It appears certain that the Lithuanians first settled in the Nemunas basin and had as their relatives and neighbors the Prussians, who lived westward in the region now known as East Prussia, the Latvians, who lived on the river Daugava, and the Jotvingians who lived south of Lithuania Proper.* These kindred people lived quite peacefully and enjoyed the simple life on lands that were carefully cultivated. The great forests were full of game, honey, and such delicacies as mushrooms. The swamps offered a measure of security, for in themselves they constituted a defense against aggression. The above mentioned component parts of the Lithuanian nation spoke tongues very similar and to this day the Lithuanian can understand the Latvian.

Certain it is that life was not very complicated in these early times. It was easy to procure an abundant living from the bounteous land. Long periods of peace made possible definite gains in the home economy. So well were the early lessons learned and so tenaciously have the Lithuanian people clung to their wealth of tradition, that even today they are largely self-sufficient. In the early days, their wants were few and their life was full. They sang in the spring, summer, fall, and winter out of sheer joy in living. They sang when they worked in the fields or at the loom, for they considered it a privilege to labor and produce. A strange people?

They hunted in their great forests and brought home furs which could be fashioned into garments to protect against the cold. Many a tale was told of fights with the bear, the wolf, or the savage wild boar. The Lithuanian took a special delight in hunting the wily fox and many a song was sung of this cunning beast. The hunting of predatory animals in the early years seems not to have been so much a sport as a necessary precaution against the loss of such animals as cattle, sheep, goats, and poultry. The Lithuanian of early times was a cautious husbandman.

Farming was undoubtedly very crude and on a small scale. Small fields by the river side or in clearings demanded constant care and attention, for seasons were short. When we think of the line running through Lithuania as also passing through the Hudson Bay of Canada, we can appreciate this observation. The winter days are short and often exceedingly cold. A wet fall and a wet spring generally matched a winter that had an abundance of snow. Thus one can see that the farmer carefully sowed his rye, wheat, oats, barley and flax with an eye to the growing season and also gathered these crops in due season. While it is true that some winter days had little more than five hours of sunshine, it is also true that summer days had almost eighteen hours of light. No word of complaint was forthcoming, for the Lithuanian has always been content with God's bounty. There was a proverb which assured them that the earth would always provide a good living and they believed it.

* "The Lith, like the Celts, are the vestigial remainders of a venerable race, a branch of the three Litho-Baltic races of which the now extinct Prussian and present Letts were kinsmen." By Malbone W. Graham, Jr.

preciate this observation. The winter days are short and often exceedingly cold. A wet fall and a wet spring generally matched a winter that had an abundance of snow. Thus one can see that the farmer carefully sowed his rye, wheat, oats, barley and flax with an eye to the growing season and also gathered these crops in due season. While it is true that some winter days had little more than five hours of sunshine, it is also true that summer days had almost eighteen hours of light. No word of complaint was forthcoming, for the Lithuanian has always been content with God's bounty. There was a proverb which assured them that the earth would always provide a good living and they believed it.

Evidence set before us by archaeologists* suggests that between 1000-400 B.C. the Lithuanians farmed with various iron instruments of crude design. Iron household utensils were known to them as well as iron and bronze bits, stirrups, swords, spears, etc. These articles very likely came to Lithuania from their place of origin in the southlands. Intrepid traders advanced cautiously overland or by way of the sea to trade such wares for the desired amber, honey, furs and other Lithuanian trading materials. Undoubtedly the trading occupation was precarious and uncertain in these early times.

The demand for amber was quite likely enhanced by such findings as that attributed to Tales, a Greek philosopher of the year 640 B.C., who stated that it had definite electric properties and therefore was especially efficacious when used as a charm. The presence in early burial pits of gold and silver ornaments, as well as glass beads, would indicate that amber commanded a fancy price.

The reported presence of amber objects in the tombs of the Pharaohs and at such places as the ruins of Mikenai in Greece (Micene) would suggest that trading at an even earlier date than 1500 B.C. was possible and probable. Great quantities of amber found their way also to China and India. This material is most common to the Baltic Sea.

Just how these "amber fishing Aestians" as Tacitus calls them, spent their only leisure hours is uncertain. Very likely after the days of toiling in the forests or fields, they would gather in their homes which were grouped in communal centers. These communal centers afforded the necessary social intercourse and provided greater protection against common enemies. Such authority as was exercised centered about the heads of the families. This type of government has been termed patriarchal, and though democratic, had a definite element of weakness. Occasionally a Council matter was discussed but generally each family or group of families found it convenient to follow their own inclinations. We must remember that there was plenty of land and the hunting was good. In the family grouping lay the germ of clan and tribal development which eventually allowed the choice of a Grand Duke.

(To be continued)

* Rev. Jusaitis in his Lithuanian History records that such archaeologists as Tischler, Lissauer, and Bezenberger have discovered, in the burial pits of early Lithuania, objects of great antiquity which include: "iron knives, chisels, sickles, spears, swords, bronze bridles, spurs, bracelets, buckles, clasps, glass beads, gold and silver ornaments."

30 million people in the United States speak a language other than English.

Newspapers are printed in 40 languages other than English in this country.

CALIFORNIJOJ MALONU GYVENTI

Suteikia informacijas ir sąžiningai patarnauja sklypus arba namus įsigyti. Biznio savininkas: Charles Lukšis ir bendradarbiai: B. Budriūnas ir P. V. Raulinaitis, buvęs advokatas. Kreipkitės į: LITHUANIAN REALTY CO., 3502 W. Pico Blvd., Los Angeles 19, California. Phone: RE 5-8278.

MISERY OF LITHUANIAN SLAVE LABORERS AT VORKUTA

Arrival at Vorkuta

... After the occupation of the Baltic States in 1940, mass deportations of Lithuanians, Latvians and Estonians also took place. Deportations of West Ukrainians began about the same time. Today these groups from the main body of the "free" population of Vorkuta, about 70,000 of them living in the town itself and another 50,000 or so in the villages round the pits.

The town's aristocracy composed of officers of the NKVD headquarters, and technicians and officials of the "Volkutogol Combine," which coordinates the running of the various pits.

This "free" population is being added to all the time by prisoners who have served their sentences and been released, but who are continually being refused permits to return to their homes in the south.

There are about thirty pits altogether; their actual numbering runs from one to forty, but some of these have not yet got beyond the planning stage. And next to each pit lies a hutted camp for the miners and other slave workers: there are about thirty such camps with an average of 3,500 men in each. Thus the population of Vorkuta consists of about 105,000 prisoners in camps, 120,000 "free" deportees, and 12,000 guards, NKVD officers, officials, and technicians; approximately 235,000 people altogether.

The Nations of Vorkuta

Of the 3,500 prisoners in Camp 9/10 in my time, about 1,700 were Ukrainians. The other large national groups were: about 800 Lithuanians, 300 Latvians, 300 Russians, 200 Estonians, and 190 Germans (120 from Germany itself; 70 from the Soviet Union). But this by no means completes the list of all the different nationalities in the camp.

I made many friends among the prisoners from the Baltic States. The situation in which these States find themselves today is tragic.

I was allotted to a brigade working in the woodyard at the pithead.

This new brigade consisted almost exclusively of Lithuanians, former partisans who had nearly all been captured fighting. They were a tough lot.

I spent my evenings talking to the Lithuanians of my brigade on their days off.

Two of them were young teachers who had made friends and always took their days off together. Like most people in the camp they were curious to know more about Germany and Europe. In return they told me about their own country.

Gradually I made friends with these two Lithuanians, and they started worrying about the state of my soul. Religion played such an important part in their own lives that they could not imagine how a man could live without the strength and comfort of the Church. One day the two teachers asked me if I would like to go to Mass. "You can hear Mass regularly, if you like."

This offer was a sign of their confidence in me. It was also a proof of their affection for me and as such I could not reject it. I agreed to go, in the first place because I didn't want to offend them and secondly out of curiosity to see this religious life in the catacombs of the twentieth century.

The Mass took place in one of the unused galleries of the pit, about six hundred feet below the surface. On the night on which we were to attend, the teachers and I finished our work early. I understood that it had all been agreed with the brigade-leader. He had allotted us jobs which we could get finished by four o'clock in the morning.

When four o'clock came we left the wood yard and went to the entrance to the pit nearby. The production of coal was in full swing. A continuous stream of trucks was coming up to the surface. We went past the

moving belt and down into the depths of the mine.

We walked down passages that were full of people and eventually came to an unused gallery which ended in a little crypt. About halfway up the end wall there was a board which served as an altar. Two miners' lamps were hanging on the wall and two candles were burning on the altar. About twenty men had collected there, most of whom I didn't know. All were standing there in silence; they were sunk in prayer. They felt quite safe here. No soldier who values his life would ever venture down into the pit.

One of the prisoners detached himself from the group. His appearance was in no way different from that of the others. He wore the same dirty clothes as all those who worked in the pit. A second prisoner followed him: this was the acolyte. A tiny chalice was put on the altar. To the right lay a small missal.

The Mass began. The acolyte rang a little bell at the moment of transubstantiation. The priest elevated the Host. The faithful knelt down and beat their breasts. Several took the sacrament. Then the priest blessed us and we departed as silently as we had come.

Some months later I had an opportunity of examining the chalice. It was a miniature silver one made by the prisoners themselves. The cloth which covered it was of the same proportions. The wafers were real ones, sent quite legally in parcels from home. The guards, who had never seen anything like them before, were told that they were a special sort of "Lithuanian bread." The wine comes from the Crimea and is smuggled in by "free" Lithuanians working in the pit. When there is no wine to be had in the stores in the town the Lithuanians make it of grapes which they have fermented themselves. It was told that at Easter two thirds of the Lithuanians in the camp took the sacrament.

The priests in the camp are allowed special powers by the Church to enable them to conceal their activity. The priest has the right to hand the Host over to his followers to administer to themselves, for conditions make it impossible for everyone to receive the sacrament in the usual form. Someone presses a box of cigarettes into a communicant's hands. But the box has only six cigarettes in it instead of twelve. The other half contains a clean linen cloth inside which is the Body of Christ. Four men share the sacrament between them.

The religious life of the Lithuanians and Ukrainians is very largely responsible for their mental stability. Altogether it is astonishing how few suicides there are in the camps, although these are just the conditions which might be expected to lead to suicide. During all time I was at Vorkuta I heard of only one attempt.

Camp 6

The number of disabled prisoners in each camp varies. At the time of our arrival in Camp 6 it contained about 700 out of a total of 3,500. As a labor force these men are useless and have no further part to play in the machinery of production.

And what a pathetic sight most of them are. Years and years of hard work under barbaric conditions have made wrecks of them. They live badly clothed, herded together in overcrowded blocks, toothless, tubercular, suffering from heart disease and nearly always from high blood pressure, the characteristic sickness of the north. Every week a few of them are buried in the tundra. The oldest among them are between 70 and 80, the survivors of hundreds of thousands who died here in Vorkuta during and after the war.

The majority of these disabled prisoners cannot possibly represent a danger to the Soviet regime any more. They are old and ill. They have only one wish left: to see their families again

LRKSA VADOVYBĖ

VYKDOMOJI TARYBA

Dv. Vadas—Kun. Jonas F. Baltusevičius, 1708 Jackson St., Scranton, Pa.
 Prezidentas—Leonardas Šimutis, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
 Vice Prezidentas—Adv. Jonas J. Grigalius, 52 G St., So. Boston, Mass.
 Sekretorius—Vincas T. Kvetkas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
 Izidininkas—Petras J. Karušauskas, 13 Garrahan Street, Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
 Izdo Globėja—Vincas Abromaitis, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
 Izdo Globėja—Leokadija Zemaitytė (Donorovich) 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
 Dr. Kvotėjas—Dr. Wm. Christian, 1719 N. Main Ave., Scranton 8, Pa.
 Redaktorius—Matas Zujus, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

PATIKRINIMO (AUDITING) KOMISIJA

Albina Poškienė, 6006 So. Washtenaw Avenue, Chicago, Illinois
 Valentinas Vakuza, 41 "T" Street, South Boston 27, Mass.
 Stasys Petruskevicius, 304 South Beech Street, Mount Carmel, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Rapolas J. Valatka, 15756 Lazare Avenue, Detroit 27, Michigan
 Vincas Matkevičius, 235 Mosier Street, Nanticoke, Pa.
 Leona Bagdonaitė, 68 Elm Street, Plymouth, Pa.

Specialiajai Nariais Darinkti Susivienijimo Perredaguotos Konstitucijos ir Įstatų Reikalai:
 Kun. Bronis Dagilis, 3664 Trumbull Street, Detroit, Michigan
 Vytautas Galvydis, 911 W. 33rd Street, Chicago 8, Ill.

TEISMO KOMISIJA

Vincas Stepulis, 256 Battle Avenue, Exeter, Pa.
 Adolfas Norvaisa, 93 Russell Street, Edwardsville, Pa.
 Jonas Zernauskas, 518 W. Pine Street, Mahanoy City, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Marijona Šrupienė, 6733 S. Campbell Street, Chicago, Ill.
 Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Penna.
 Petronėlė Baltrušaitienė, 1105 No. Main Avenue, Scranton, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

Prelatas Pranas M. Juras, 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
 Petras Ličkus, 3003 So. Lowe Street, Chicago 16, Ill.
 Jonas Litvinas, 4610 So. Wood Street, Chicago 9, Ill.

JAUNIMO KOMISIJA

Kun. Antanas Juška, 1644 Wabansia Avenue, Chicago, Illinois
 Vytautas Galvydis, 911 W. 33rd Street, Chicago 8, Illinois
 Dr. Jonas Bajerčius, 706 W. 21st Street, Chicago 16, Illinois

THIS WEEK IN AMERICAN HISTORY

(August 9-15)

On August 9, 1642, nine students were graduated from Harvard, at the first commencement of this oldest of American colleges. Six years earlier, in 1636, the General Court of Massachusetts had decided to appropriate money for an institution higher learning with the purpose of educating the "English and Indian youth in knowledge and Godliness." A year later, a site was obtained in New Towne, later renamed Cambridge in honor of the university in England where many of the colonists had been educated. The first freshman class was just entering in September, 1638, when John Harvard, a young non-conformist clergyman who had come from England a year previously, died. He bequeathed to the new college his entire library of about 300 volumes and half of his estate valued at \$3,700. John Harvard's bequest was double the amount which had been voted by the General Court and, in gratitude it was ordered that the "college agreed upon formerly to be built at Cambridge shall be called Harvard College."

On August 13, 1818, Lucy Stone, one of the foremost American women suffragists and reformers, was born in Massachusetts. In 1847, the year after she was graduated from Oberlin College, Miss Stone helped organize the first Women's Rights Convention. Active as a lecturer on women's rights and against slavery, in 1855 Lucy Stone married Henry Blackwell, who was also a distinguished feminist and anti-slavery leader. However, she insisted on retaining her maiden name—a daring gesture at the time—and thereafter women who followed her example became known as "Lucy Stoners." She founded and edited the *Woman's Journal*, an important feminist paper which continued to be published until 1930, some 37 years after her death.

The only work which the disabled are called upon to do is to bury each other.

(Vorkuta: the Story of a Slave City in the Soviet Arctic by Joseph Scholmer, Weidenfeld and Nicholson, 7 Cork St., London W. 1)

I had a conversation with an officer of the Russian Security Forces in 1946. I asked him if it was really necessary to arrest so many people in the Eastern Zone. "I'm surprised at your question," he answered. "Don't you know that it's just the same with you as with us? Before we can start building Communism properly the whole of this older generation has got to be wiped out."

Why? The only work which the disabled are called upon to do is to bury each other.

Common Council

JAU GALIMA ĮSIGYTI TREČIOS LAIDOS PUKIĄ MALDAKNYGĖ "RAMYBĖS ŠALTINIS"

Surinko prelatas P. M. JURAS. Išleido Lietuvos Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Illinois, 1954 metais. 544 puslapių. Kaina \$3.00.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kuniga maldose ir giedoti giesmės su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

Žymiai Nupigintos Maldaknygės

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų)..... 50
 MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais..... 40

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna

Uždirbk TAUPMENOMIS

3%

TAUPYMAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

PASKOLOS PIRKIMUI, STATYMIUI AR PERTAISYMIUI NAMŲ

Superior Savings & Loan Association

Telephone HE 1-2498

7712 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

VIETINĖS ŽINIOS

ATOSTOGAUJA

Henrikas Malinauskas, L. R. K. S. A. centro ofiso pareigūnas, 17 kuopos, Wilkes-Barre, finansų sekretorius, dviejų savaitių atostogas leidžia Chicagoje. Ten gyvena jo tėvas, brolis ir kiti artimieji ir draugai.

METINIS PLYMOUTHO ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS PIKNIKAS

Plymoutho šv. Kazimiero parapijos metinis piknikas įvyks sekmadienį, rugpiūčio 14, Hickory Grove, pagal Silkworth ežerą vieškelį.

Pelnas šio pikniko eis naujos bažnyčios statybos reikalams. Kaip žinoma, dėl žemės duburčių Plymoutho šv. Kazimiero bažnyčia yra tiek sužalota, kad jau greitai rudenį turės visiškai uždaryti. Dabar parapija stato naują bažnyčią Lyndwood'o sekcijoje.

METINIS ŠV. PETRO IR POVILO PARAPIJOS PIKNIKAS

Sugar Notch šv. Petro ir Povilo parapijos metinis piknikas įvyks rugpiūčio 12 ir 13 dienomis parapijos kieme. Pelnas eis bažnyčios patalpos ir pagražinio fondui.

Pikniko rengimo komiteto garbės pirmininku yra vietinis klebonas kun. A. J. Zukauskas, generalinis pirmininkas J. Drake, vice pirmininkė Mrs. Berta Adomaitienė, sekretorė Helen Morris, išdininke Ruth Klimavich ir publikacijos vedėjas Saliamonas Bekampis.

VINCAS SKAMMER SUSITUOKĖ

Šeštadienį, rugpiūčio 6-tą, St. Patrick's bažnyčioje, Wilkes-Barre, susituokė Vincas G. Skammer, gyv. 474 E. South St., Wilkes-Barre, su Mary Ann Morrissey.

Jaunavedys yra sūnus Vinco ir Julės Skammerių.

Jaunavedys 1953 m. užbaigė GAR High School, o dabar tarnauja, U. S. oro jėgose, Biloxi, Miss. Jaunavedė irgi tais pačiais metais yra užbaigusi tą pačią mokyklą ir išklijo dirbo Luzerne County News Agency.

Jaunavedžiams linkime ilgo ir laimingo gyvenimo!

"GARSO" KNYGYNE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

- ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su auksu kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.
- CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Idomi knyga angliškai skaitantiems. 329 pusl. Kaina \$4.00.
- VAI LĖKITE DAINOS—Graziausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildyta rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 283 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. Kaina \$1.00.
- THE EVENING SONG (Vakarinė Daina) A collection of Lithuanian Folk Tales, Legends and Fables. Compiled and translated by Vytautas F. Beliajus. Kaina \$3.00.
- POEZIJA—Jurgio Baltrušaičio eilėraščiai. Spaudai parengė J. Aistis. Išleido kun. Pr. M. Juras. Kaina \$2.00.
- DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS. Parašė Giovanni Guareschi, sulietuvino kun. A. Sabaliauskas. Su 38 autoriaus piešiniais. Vertėjo žodžiais, šis kūriny, "išverstas į kitas kalbas, sulaukė didelio susidomėjimo, tad mums, lietuviams, pažįstantiems geriau, negu kiti, komunizmo tikslus ir dvasią, bus dar geriau suprantamas ir dar labiau vertinamas." Kaina \$3.50.
- AUDROSE, Bakužainio eilėraščiai. Kaina \$1.50.
- JOBŲ DRAMA, prof. Ant. Macėnas. \$2.00
- DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Macėnas. 2.00
- ŠVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kiršos. 2.00
- Mišios, Jeronimo Kačinsko. 1.50
- LIAUDIŠIOS DAINOS, K. V. Banaičio. 2.00
- 100LIAUDIŠIOS DAINŲ, K. V. Banaičio. 7.00

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

METINIS LRKSA 4-TOSIOS PENNA. APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS ĮVYKSTA SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 14, 1955, ROCKY GLEN PARKE

ANTANAS MESKAUSKAS, apskrities valdybos sekretorius

ANTANAS AGURKIS, apskrities valdybos išdinininkas

Šį sekmadienį, rugpiūčio 14, visiems gerai žinomam Rocky Glen parke įvyksta metinis LRKSA 4-tos Penna apskrities išvažiavimas.

Wyoming Klono, Scrantų ir kitų rajonų lietuviai gerai žino, kad 4-tos apskrities išvažiavimai būna įvairūs ir įdomūs, dėlto gausiai suvažiuoja ir maloniai praleidžia laiką. Be abejonės ir šiais metais 4-tos apskrities išvažiavimas bus gausingas publika ir įdomus įvairenybėmis. Parke yra įvairiausių žaidimų vaikams, jauniui ir augusiems.

Rengėjai turės dvi refrešmentų standas, prie kurių bus puiki progą susitikti su savo artimaisiais, draugais, pažįstamais ir maloniai praleisti laiką.

GENERALINĮ RENGIMO KOMITETĄ SUDARO APSKRITIES VALDYBA: pirmininkas Pranas Katilius, vice pirmininkai Petras Balčius ir An-

tanas Navikas, sekretorius Antanas Meskauskas, išdinininkas Antanas Agurkis, izdo globėjai Vincas Griestaraitis ir Walter Keliuskas.

REFREŠMENTŲ KOMISIJA: Pranas Katilius, Petras Balčius, Antanas Meskauskas ir Antanas Agurkis.

PRESOS KOMISIJA: Matas Zujus, dr. Bronis Kaslas, J. B. Šaliūnas, Vincas Griestaraitis, Pranas Katilius.

Rengėjai kviečia Wyoming Klono, Scrantų ir kitų apylinkių lietuviškąją visuomenę dalyvauti išvažiavime, linksmai praleisti laiką ir paremti kilnius tikslus. Apskritis iš susidariusio pelno skiria sumas BALFui—nelaimingųjų Lietuvos tremtinių šelpimui, Jėzaus Nukryžiuotojo Serų vienuolynui ir kitoms labdaringsoms ir tautinėms institucijoms.

TRILYPIS PIKNIKAS

HARTFORD, Conn.—Didžiulis trilypis piknikas, rengiamas Conn. 3-ju katalikiškų organizacijų—LRKSA, Moterų Sąjungos ir Liet. Darbininkų Sąjungos apskričių, įvyks sekmadienį, rugpiūčio (Aug.) 28, 1955, gražiausiame Hartfordo Lietuvių Parke, Lighthouse Grove, E. Hartforde. Pradžią 1 val.

Gabios šeimininkės gamins įvairius užkandžius. Bus šaltų gėrimų, veiks laimėjimų (be pralaimėjimo stalo), linksms muzika; taipgi visiems žinotina viena naujiena, kokios nei viename piknike nebuvo, tai lietuvių mėgėjų dainininkų grupių dainavimas. Grupės nemažiau 4 asmenų, vyrų ar moterų, arba mišrios, atvykusios iš bet kur, galės užsiregistruoti dėl dainavimo pikniko vietoje iki 4 val.

Maloniai prašome dalyvauti, nes dainas visi myli.

Jeigu lytų, piknikas įvyktų tuo pačiu laiku Hartfordo lietuvių mokyklos salėje.

Pikniko Komisija

IŠ NELIETUVIŲ SPAUDOS

PHILADELPHIA, Pa.—Vietiniame katalikiškame ukrainiečių savaitrašty "Šliach" (Kelias) rugpiūčio 7-tos laidoje tilpo pranešimelis apie tą, kad siemet yra 35-kių metų sukaktis, kaip kun. Juozas Čepukaitis švestas kunigu ir suvirs 30 metų kaip jis klebonauja vietinėje šv. Andriejaus lietuvių parapijoje.

Vietiniame lenkų savaitrašty "Jedność" (Vienybė) rugpiūčio 4-tos laidoje tilpo gražus eilėraštelis pabrėžtas pagarbai Vincento ir Vladislavo Skoyronskių jų 40 metų bažnytinio sušiuokimo sukakties progą.

Paskiausioje vietinėse lenkų "Gwiazdos" (Zvaigždės) laidoje tilpo taipgi gražus eilėraštelis pabrėžtas pagarbai poetės ponios Ursulės Gudienės progą išleidi-

SKAUTIŠKI ŽAIDIMAI

Skautų veikimo programoje žaidimai yra pirmoje eilėje—taip išsireiškė skautybės įkūrėjas lordas R. Baden-Powellis.

Skautų vadovams ir vienietams padėti "Skautų Aidas" 1934 m. Kaune buvo išleides dvi puikiai skautininkų B. Montvilos ir K. Dineikos paruostas knygas—"Zaisk" ir "Skautiški Žaidimai".

Tremtyje ir išeivijoje tiek skautai tiek kitos lietuviško jaunimo organizacijos labai pasigedo panašaus turinio knygų. Akad. Skautų Sąjūdžio žurnalas "Mūsų Vytis" didžiai pasitarnauja visiems šią vasarą atkartota knygos "SKAUTIŠKI ŽAIDIMAI" 2-ja laida. Ji išleista Sersejos ir Brolijos Vyriausiesiems Skautininkams pritarus.

Šios knygos įvadė gvildinama: A. Kodėl vaikai ir jaunuoliai žaidžia? B. Žaidimų reikšmė; C. Kaip pažinti vaikus? D. Vaikų

žaidybiniai reikalavimai; E. Žaidimų vedėjas ir F. Žaidimų higiena. 2-je dalyje yra 178 žaidimai, kurie suskirstyti į šias grupes: A. Jutimų, atminties ir kt. galių lavinimas; B. Programiniai žaidimai; C. Skautiški kličių lenktynės ir D. Naktiniai žaidimai.

Ši knyga yra būtina kiekvienai skautų-čių šeimai ar jaun. skaučių—vilkių vienietui. Taip pat ji bus labai pravarti ir visoms lietuviškojo jaunimo stovykloms bei lietuviškoms mokykloms.

"Skautiški Žaidimai" parduodami po \$1.50. Skautams-tėms, užsisakantiems per savo vienietus arba perkantiems tiesiog iš MV redakcijos—tik \$1.00. Užsakymus siusti adresu: "Mūsų Vytis", 631 W. 54th Place, Chicago 9, Illinois.

SKS

LRKSA 187 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

FRACKVILLE, Pa.—Siuo pranešama, kad 187 kuopos susirinkimas įvyks rugpiūčio (Aug.) 21 d., po 10:00 valandos šv. Mišių Apreiškimo Panelės šv. Lietuvių R. K. parapijos senoj mokykloje. Nariai prašomi dalyvauti susirinkime, užsimokėti duokles, taipgi pasistengkite prirašyti bent po vieną naują narį. Už prirašymą gausite pinigiską atlyginimą.

NOTICE to the members of the lodge No 187, Lith. R. C. Alliance of America, Frackville, Pa. There will be a meeting in the school room of Annunciation Lith. R. C. parish, after 10:00 o'clock Mass, August 21, 1955.

All members invited to attend.

J. Zernosky

Š. m. rugpiūčio 21-23 dienomis Vasario 16 d. gimnazijoje šaukiamas Lietuvių Bendruomenės pirmininkų ir seniūnų suvažiavimas. Jame bus apspartyta visa eilė svarbiausių bendruomeninio gyvenimo reikalų.

Zinučių Rinkikas

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po sumos šv. Marijos parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, dalyvaukite.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po sumos šv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po sumos šv. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, malonėkite dalyvauti.

LUZERNE, Penna.—28-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, Mocketio svetainėje. Pradžią 1 P. M.

LOS ANGELES, Cal.—42 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, šv. Kazimiero parapijos svetainėje, tuoj po sumai.

SUGAR NOTCH, Pa.—46 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po sumos šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

ASHLEY, Penna.—69-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, 2 val. po pietų pas kuopos raštinką J. Šupšinską, 29 Fall St., Ashley, Pa.

CAMBRIDGE, Mass.—127 kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po vakatinių Mišų, šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje.

DETROIT, Mich.—171-mos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po pirmųjų Mišų, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje, Schaefer ir Grand River Ave.

PITTSBURGH, Pa.—183-ės kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 21 diena, tuoj po sumos, šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa.—194-tos kuopos susirinkimas bus rugpiūčio 22 diena, 7:30 P. M. Marcelės Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn.—216 kp. susirinkimas bus rugpiūčio 28 diena, Lietuvių svetainėje, 24 Colvay Street. Visos narės-nariai malonėkite dalyvauti.

Klauskite LITHUANIAN MELODIES Ann Arbor—WPAC—1050 kilocycles Sekmadieniais 1:00-1:30 p. p. RALPH VALATKA, Vedėjas 15756 Lesure—Detroit 27, Michigan BRoadway 3-2224

PARSIDUODA VAISTŲ IŠDIRBYSTĖ

Plačiai žinoma tarp lietuvių, lenkų ir kitų tautų, išdirbu visokius medikališkus vaistus ir dėl grožio kremą—per daug metų. O svarbiausia—tai Deksnio Galinga Mostis, kuri už save kalba. Savo sekmingumu turiu tūl stancius padėkos laiškus iš skirtingų kraštų, kurie liudija ir dėkoja. Tai yra aukštinė progą greitam pirkėjui arba galite būti partneriu. Galite būti moterys. Tuojau rašykite iš susitarimo: PETRAS DEKSNIS, P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

Metinis LRKSA Ketvirtosios Penna. Apskrities

IŠVAŽIAVIMAS

Sekmadienį Rugpiūčio=August 14, 1955 ROCKY GLEN PARKE

Rengėjai turės refrešmentų standas; parke yra įvairių žaidimų vaikams, jauniems ir seniems. Dalyvaukite ir maloniai praleiskite laiką.